

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av vissa lagar som gäller transportsektorn

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av vissa lagar som gäller transportsektorn (RP 263/2022 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Katja Peltola, kommunikationsministeriet
- trafikråd Veli-Matti Syrjänen, kommunikationsministeriet
- polisinspektör Kari Onninen, Polisstyrelsen
- överingenjör Timo Repo, Utbildningsstyrelsen
- specialsakkunnig Matti Mämmi, Transport- och kommunikationsverket
- trafikexpert Hanna Kalenoja, Autoalan Keskusliitto ry, även representant för Bilimportörerna och -industrin rf
- verkställande direktör Pekka Aaltonen, Logistiikkayritysten Liitto ry
- intressebevakningsdirektör Ari Herrala, Finlands Transport och Logistik SKAL rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Skatteförvaltningen
- Ålands landskapsregering.

Inget yttrande av

- Försörjningsberedskapscentralen
- Arbetshälsoinstitutet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg, lagen om tillsyn över fartygssäkerheten, lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg, lagen om transportservice, lagen om passagerarfartygs personlistor och miljöskyddslagen för sjöfarten.

Betänkande KoUB 19/2022 rd

I lagen om transportservice föreslås det ändringar i riskvärderingen av innehavare av person- eller godstrafiktillstånd som gäller väg samt ändringar som gäller de nya bestämmelserna till följd av ändringen av direktivet om användning av fordon hyrda utan förare för godstransporter på väg. Det föreslås också att det till lagen fogas straffbestämmelser och avgiftspåföljder som gäller försummelse att meddela behövliga uppgifter samt försummelse att inhämta handlingar och medföra dem i fordonet.

Numret för det nya direktivet om minimikrav på utbildning för sjöfolk uppdateras i lagarna. Direktivet förutsätter inga andra ändringar i de nationella författningarna.

Enligt förslaget ska lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg ändras så att varjerfärjor som inte hör till en landsväg inte längre ska omfattas av lagens tillämpningsområde, varvid lagstiftningen bättre motsvarar rådande praxis. Dessutom föreslås det ändringar som underlättar skeppsmätningen av finska fartyg och tryggar tillgången till krävande skeppsmätningar i framtiden.

Det föreslås att det till miljöskyddslagen för sjöfarten fogas en skyldighet att ordna utbildning i fråga om avfallshantering i hamnar. Bestämmelsen motsvarar bestämmelserna i direktivet som gäller fartygsavfall.

I lagarna föreslås dessutom andra ändringar av teknisk karaktär.

Lagarna avses huvudsakligen träda i kraft den 1 januari 2023.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet anser att den nu aktuella propositionen behövs och fyller sitt syfte. Den gäller huvudsakligen genomförandet av olika EU-rättsakter inom transportsektorn. Sakkunniga har ansett att den föreslagna helheten bland annat stöder och effektiviserar polisens trafikövervakningsarbete.

Utskottet föreslår utifrån utfrågningen av sakkunniga vissa ändringar som beskrivs närmare i detaljmotiveringen nedan.

DETALJMOTIVERING

4. Lagen om ändring av lagen om transportservice

17§. Fordon som används i trafik. Sakkunniga har i princip förordat propositionens förslag om att det anges tidsfrister för användningen av sådana hyrda motordrivna fordon som används för godstrafik och som är registrerade i en annan medlemsstat i EU. Det har dock framförts att avsikten inte är att sådana hyrda fordon kontinuerligt ska användas i Finland. Därför bör man enligt inkommen utredning införa ett krav på att sådana hyrda fordon ska registreras i Finland efter en månads användning. Utskottet anser att det här är motiverat för att förhindra att hyrda fordon kontinuerligt används i Finland och för att säkerställa fordonsskatteintäkter. Utskottet föreslår ändring-

Betänkande KoUB 19/2022 rd

ar i 17 § 3 mom. i lagförslag 4 så att fordonet får användas i Finland i högst 30 på varandra följande dagar, varefter fordonet ska registreras i Finland eller lämna landet.

262 §. Olovligt bedrivande av yrkesmässig trafik. Utskottet föreslår utifrån inkommen utredning att den föreslagna bestämmelsen i 2 mom. stryks, eftersom endast fysiska personer kan ha ställning som gärningsmän. Det anses inte nödvändigt att införa bestämmelser om bötesstraff för förare i egenskap av fysiska personer på grund av att deras arbetsgivare inte har handlat på det sätt som förutsätts i EU:s förordning om tillstånd för godstrafik.

262 a §. Felaktig registrering av fordon som används i trafik. Utskottet föreslår utifrån inkommen utredning att paragrafen kompletteras med ett omnämnande om att ett motordrivet fordon som innehavaren av godstrafiktillstånd använder och som hyrts i en EU-medlemsstat ska användas i tillståndspliktig trafik. Dessutom föreslår utskottet att paragrafen ändras så att den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med skyldigheten enligt 17 § 3 mom. efter 30 dagar av användning av ett sådant hyrt fordon inte har registrerat fordonet i Finland ska dömas till böter för felaktig registrering av fordon som används i trafik. Ändringen av straffbestämmelsen följer av utskottets ändring i 17 § 3 mom.

268 §. Förseelser som gäller handlingar för ett motordrivet fordon och uppgifter om tillståndspliktig trafik. Utskottet har utifrån inkommen utredning på motsvarande grunder som i ovan beskrivna ändring av 262 § 2 mom. strukit den avgiftspåföljd som föreslås i 268 § 1 mom. för förare som inte medför ett sådant förartillstånd enligt EU:s förordning om tillstånd för godstrafik som är förpliktande för trafikidkare. Enligt uppgift kommer straffbestämmelserna i propositionen att ses över i samband med separat fortsatt beredning.

5. Lagen om ändring av vissa bestämmelser i lagen om passagerarfartygs personlistor

1 §. Utskottet föreslår att bestämmelsen i 18 § 2 mom. i den gällande lagen, enligt vilken den som bryter mot ett åläggande som har meddelats med stöd av 17 § och förenats med vite inte kan dömas till straff för samma gärning, upphävs eftersom den är onödig och eventuellt orsakar oklarhet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1–3 och 6 i proposition RP 263/2022 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 4 och 5 i proposition RP 263/2022 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande KoUB 19/2022 rd

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009) 3, 64, 66, 67, 71 och 73 §, sådana de lyder, 3 § delvis ändrad i lag 783/2019 samt 64, 66, 67, 71 och 73 § i lag 946/2018, som följer:

3 §

Fartyg på vilka lagen tillämpas

Denna lag tillämpas på finska fartyg på finskt vattenområde och utanför finskt vattenområde samt på utländska fartyg på finskt vattenområde enligt vad som föreskrivs nedan.

Denna lag tillämpas på finska fiskefartyg som har en längd av minst 10 meter. Inom fartområde I för inrikes fart tillämpas lagen dock endast på fiskefartyg som har en längd av minst 12 meter. Lagen tillämpas dessutom på utländska fiskefartyg i klass III som används för fångst på Finlands territorialvatten eller som lossar fångsten i en finsk hamn.

Denna lag tillämpas inte på fritidsbåtar, nöjesfartyg, hyresbåtar och inte heller på sådana varjerfärjor som styrs med hjälp av en styrlina eller någon annan av Transport- och kommunikationsverket godkänd anordning som ersätter styrlinan och vilka enligt 6 § i lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005) inte hör till en landsväg.

Denna lag tillämpas inte på följande fartyg, om de besiktas inom ett annat adekvat besiktnings-system:

- 1) försvarsmaktens eller gränsbevakningsväsendets fartyg som inte regelbundet används i allmän trafik för transport av passagerare eller gods, eller på
- 2) fartyg som används för sådan frivillig sjöräddning som inte är kommersiell verksamhet.

64 §

Utförare av skeppsmätning

Skeppsmätning av finska fartyg utförs av Transport- och kommunikationsverket, erkända klassificeringssällskap eller av skeppsmätare som utsetts av Transport- och kommunikationsverket och som inte är anställda hos Transport- och kommunikationsverket.

Betänkande KoUB 19/2022 rd

66 §

Ansökan om och ordnande av skeppsmätning

Redaren eller dennes ombud ska skriftligen ansöka om skeppsmätning hos Transport- och kommunikationsverket, ett erkänt klassificeringssällskap eller en utsedd skeppsmätare.

Transport- och kommunikationsverket meddelar föreskrifter om de uppgifter som ska fogas till ansökan, ansökningstidpunkten och ordnandet av skeppsmätning.

67 §

Skeppsmätning och mätbrev

Ett fartyg med en längd av minst 12 meter ska mätas innan det sätts i trafik som ett finskt fartyg. På begäran av redaren eller fartygets befälhavare kan också ett fartyg med en längd som underskrider 12 meter mätas.

När fartygsbygget nått ett sådant stadium att fartygets övre däck är på plats kan skeppsmätaren ombes upprätta en tillfällig mätblankett för underdäcksutrymmet.

På basis av skeppsmätningen utfärdar Transport- och kommunikationsverket eller ett erkänt klassificeringssällskap för fartyget ett mätbrev enligt skeppsmätningkonventionen.

71 §

Mätbrev för Suez kanal och Panama kanal

På begäran av redaren eller fartygets befälhavare kan Transport- och kommunikationsverket för ett finskt fartyg utfärda ett mätbrev på engelska för Suez kanal eller för Panama kanal. Ett sådant mätbrev kan också utfärdas för ett utländskt fartyg i en finsk hamn, om redaren eller fartygets befälhavare anhåller om det hos Transport- och kommunikationsverket.

Utfärdandet av ett mätbrev för Suez kanal eller för Panama kanal ska göras i enlighet med de regler för skeppsmätning som vid respektive tidpunkt gäller för Suez kanal och Panama kanal.

73 §

Ändringar som påverkar uppgifterna i mätbrevet

Om ett fartyg, efter det att det har försetts med ett mätbrev, har undergått ändringar som påverkar dräktigheten, ska redaren eller fartygets befälhavare underrätta Transport- och kommunikationsverket eller ett erkänt klassificeringssällskap om detta utan dröjsmål. Fartygets dräktighet ska fastställas på nytt och för fartyget ska utfärdas ett nytt mätbrev enligt skeppsmätningkonventionen och med iakttagande av den tidsbegränsning som anges i skeppsmätningkonventionen.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas också när rum som inte är märkta som lastrum används som lastrum.

Om ändringar som avses i 1 mom. konstateras på ett utländskt fartyg som har ett mätbrev enligt skeppsmätningkonventionen, ska Transport- och kommunikationsverket underrätta skeppsmätningmyndigheterna i fartygets flaggstat om detta.

Betänkande KoUB 19/2022 rd

Om fartygets namn eller hemort ändras eller uppgifterna om fartyget ändras på något annat sätt som påverkar uppgifterna i mätbrevet, ska redaren eller dennes ombud utan dröjsmål skriftligen ansöka om ett nytt mätbrev hos Transport- och kommunikationsverket.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 11 e och 23 § i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/1995) 11 e § samt det inledande stycket i 23 § och 23 § 4 punkten, sådana de lyder, 11 e § i lag 1138/2010 samt det inledande stycket i 23 § och 23 § 4 punkten i lag 543/2004, som följer:

11 e §

Undantag

En sådan obligatorisk inspektion av ett fartyg som avses i PSC-direktivet behöver inte förrättas, om

- 1) tillsynsmyndigheten anser att inspektionen skulle äventyra inspektörens, fartygets, besättnings eller hamnens säkerhet eller skada den marina miljön,
- 2) fartyget anlöper hamnen nattetid annars än i reguljär trafik, eller
- 3) fartyget anlöper en ankarplats nattetid eller om fartygets besök vid ankarplatsen varar en så kort tid att en inspektion inte kan förrättas på ett tillfredsställande sätt.

I det fall att en inspektion inte förrättas ska tillsynsmyndigheten registrera detta i inspektionsdatabasen.

23 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Genom förordning av statsrådet får det för verkställigheten av PSC-direktivet bestämmas om

Betänkande KoUB 19/2022 rd

4) kontroll av besättningens behörighet, kommunikationsförmåga och språkkunskaper med beaktande av bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/993 om minimikrav på utbildning för sjöfolk,

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 2 och 13 § i lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg (1687/2009) 2 § 3 punkten och rubriken för 13 §, sådana de lyder i lag 976/2018, som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag och i de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den avses med

3) *direktivet om minimikrav på utbildning för sjöfolk* Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/993 om minimikrav på utbildning för sjöfolk,

13 §

Avsteg från behörighetskraven för däck- och maskinbefälet

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om transportservice (320/2017) 13 §, 97 § 2 punkten och 268 § 1 mom., sådana de lyder, 13 § i lag 371/2019, 97 § 2 punkten i lag 301/2018 och 268 § 1 mom. i lagarna 731/2018 och 299/2021, samt

fogas till 17 §, sådan den lyder i lag 60/2022, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., ~~till 262 §, sådan den lyder i lag 60/2022, ett nytt 2 mom.~~ och till 262 a §, sådan den lyder i lag 60/2022, ett nytt 2 mom. som följer:

13 §

Betraktande av innehavare av person- eller godstrafiktillstånd som riskföretag

Som riskföretag enligt artikel 12 i EU:s förordning om trafikidkare betraktas en innehavare av person- eller godstrafiktillstånd som definieras som riskföretag enligt följande förordningar:

1) kommissionens förordning (EU) 2016/403 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1071/2009 vad gäller klassificeringen av allvarliga överträdelse av unionens bestämmelser som kan leda till att vägtransportföretaget förlorar sitt goda anseende, och om ändring av bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/22/EG, och

2) kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/695 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/22/EG vad gäller den gemensamma formeln för beräkning av ett transportföretags riskvärdering.

17 §

Fordon som används i trafik

Innehavare av godstrafiktillstånd får använda hyrda motordrivna fordon som är registrerade i en annan medlemsstat i Europeiska unionen för godstrafik under en period av **högst 30** på varandra följande **dagar** under ett kalenderår utan att fordonet är registrerat i Finland. Innehavare av godstrafiktillstånd ska innan ett sådant **hyrt** fordon används meddela Transport- och kommunikationsverket fordonets registreringstecken och hyresavtalets längd, vilka om villkoren uppfylls antecknas i det trafik- och transportregister som avses i 216 §. Hyresavtalets längd får vara **högst 30** på varandra följande dagar. **Ett sådant hyrt fordon ska registreras i Finland efter det att det använts i 30 dagar eller så ska fordonet lämna landet.** Antalet sådana hyrda fordon får uppgå till högst 25 procent av företagets fordonspark av motordrivna fordon som är registrerade för tillståndspliktig godstrafik. Om ett företag har en fordonspark av motordrivna fordon bestående av

Betänkande KoUB 19/2022 rd

två eller tre fordon, får företaget använda ett sådant hyrt fordon. I ett sådant hyrt fordon ska i elektroniskt format eller på papper medföras fordonets registreringsintyg samt hyresavtalet eller en bestyrkt kopia av det samt, om föraren inte är den som egentligen hyr fordonet, arbetsavtalet eller en bestyrkt kopia av det.

97 §

Definitioner gällande behörighet för fartygspersonal

I detta kapitel avses med

2) direktivet om minimikrav på utbildning för sjöfolk Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/993 om minimikrav på utbildning för sjöfolk,

262 §

Olovligt bedrivande av yrkesmässig trafik

~~Även en innehavare av godstrafiktillstånd som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bedriver tillståndspliktig godstransport på väg utan det i artikel 5 i EU:s förordning om tillstånd för godstrafik avsedda förartillstånd ska för olovligt bedrivande av yrkesmässig trafik dömas till böter.~~

262 a §

Felaktig registrering av fordon som används i trafik

För felaktig registrering av fordon som används i trafik döms även **den** som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet **i strid med skyldigheten enligt 17 § 3 mom.** inte har meddelat Transport- och kommunikationsverket registreringstecknet och hyresavtalets längd för ett motordrivet fordon som hyrs **för tillståndspliktig trafik i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller inte har registrerat ett sådant hyrt fordon i Finland efter att ha använt det i 30 dagar.**

268 §

Förseelser som gäller handlingar för ett motordrivet fordon och uppgifter om tillståndspliktig trafik

Föraren av ett motordrivet fordon kan påföras en avgift för trafikförseelse på 40 euro, om han eller hon uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot skyldigheten att medföra handlingar enligt

1) artikel 4.6 ~~eller artikel 5~~ i EU:s förordning om tillstånd för godstrafik eller artikel 19.1 i EU:s förordning om internationell busstrafik,

Betänkande KoUB 19/2022 rd

- 2) 17 § 3 mom.,
 - 3) 39 §, eller
 - 4) 151 § 2 mom. 1 punkten.
-

Denna lag träder i kraft den 20 .
Bestämmelserna i 17 § 3 mom., 262 a § 2 mom. och 268 § 1 mom. träder dock i kraft först den 6 augusti 2023.

5.

Lag

om ändring av vissa bestämmelser i lagen om passagerarfartygs personlistor

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om passagerarfartygs personlistor (1038/2009) 5 § 3 mom., 6 § 3 mom., 7 § 3 mom., 9–11 §, 12 § 2 mom., 13 och 14 §, 15 § 1 mom., 18 § 1 mom. 5–9 punkten **och 2 mom.**, 22 och 23 § samt 24 § 4 mom., av dem 5 § 3 mom., 6 § 3 mom., 7 § 3 mom., 12 § 2 mom., 15 § 1 mom. och 18 § 1 mom. 5–9 punkten **och 2 mom.** sådana de lyder i lag 171/2019, 10, 13, 14 och 22 § sådana de lyder i lag 988/2018 samt 24 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1536/2019.

~~2 §~~

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 9 kap. 1 § i miljöskyddslagen för sjöfarten

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 9 kap. 1 § i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009), sådan paragrafen lyder i lag
669/2021, ett nytt 6 mom. som följer:

9 kap.

Hur avfall tas emot i hamn

1 §

Mottagningsanordningar för avfall i hamn

Hamninnehavaren ska ordna behövlig utbildning för hamnpersonalen, så att de förvärvar och upprätthåller väsentlig och uppdaterad kunskap för sina uppgifter. Vid utbildningen ska det särskilt tas hänsyn till eventuell hantering av farliga ämnen i hamnen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande KoUB 19/2022 rd

Helsingfors 9.12.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Suna Kymäläinen sd
vice ordförande Ari Torniainen cent
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Heikki Autto saml
medlem Sandra Bergqvist sv
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Petri Huru saf
medlem Juho Kautto vänst
medlem Johan Kvarnström sd
medlem Joonas Könttä cent
medlem Sheikki Laakso saf
medlem Mirka Soinikoski gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.